

Asiantaeth
Iechyd Anifeiliaid
a Phlanhigion

Animal and Plant Health Agency
Customer Service Centre - TB
ISCA Building
Manley House
Kestrel Way
Exeter
EX2 7LQ

Ffôn - 03000 200 301
Ffacs - 02080 260186
E-bost -
TBadvice@apha.gov.uk
www.gov.uk/apha

(CPHContact)
(aPAONName)
(aNumber aStreet)
(aLocality)
(aTown)
(aCounty)

00 Month 20XX

Annwyl Syr/Madam

Twbercwlosis buchol (TB) - Profion ar ôl Symud yng Nghymru

Dengys ein cofnodion ei bod yn bosibl y bydd angen cynnal profion TB ar ôl symud ar anifeiliaid buchol (gwartheg, byfflos dŵr neu fuail) symudwyd yn ddiweddar i'ch safle .

Daeth y gofyniad i gynnal profion ar ôl symud ar anifeiliaid buchol sy'n symud i mewn i'r Ardal TB Isel yng Nghymru o rannau eraill o Gymru neu'r ardaloedd yn Lloegr lle y cynhelir profion TB bob blwyddyn (neu'n amlach) i rym ar 1 Hydref 2017 o dan Orchymyn Twbercwlosis (Cymru) 2010 (fel y'i diwygiwyd). Cyflwynwyd y gofyniad i gynnal profion ar ôl symud ar anifeiliaid buchol sy'n symud i mewn i'r Ardaloedd TB Canolradd yng Nghymru o'r Ardaloedd TB Uchel yng Nghymru neu o'r Ardal Risg Uchel yn Lloegr ar 1 Chwefror 2024.

Dengys cofnodion y System Orlhain Gwartheg (CTS) eich bod, yn Month Year wedi derbyn XXX o anifeiliaid buchol o ardaloedd eraill yng Nghymru neu Loegr, sy'n golygu bod angen cynnal prawf ar ôl symud arnynt yn eich buches. Gweler yr Atodiad am rifau'r tagiau clust. **Oni bai bod yr anifeiliaid hyn, neu'r math o symudiadau, wedi'u heithrio rhag profion ar ôl symud bydd angen i'r anifeiliaid gael eu profi rhwng 60 a 120 diwrnod ar ôl iddynt gyrraedd eich safle.** Mae'r daflen ffeithiau dros y dudalen yn rhoi mwy o fanylion am y gofynion o ran cynnal profion ar ôl symud, gan gynnwys rhestr o'r eithriadau.

Chi sy'n gyfrifol am drefnu'r profion ar ôl symud a thalu amdanynt, a dylech gysylltu â'ch milfeddyg i drefnu'r prawf, gan ofyn am Brawf 'POSTMOVOV'.

Ni ddylai anifeiliaid buchol y mae angen cynnal prawf ar ôl symud arnynt **gael eu symud oddi ar eich safle** nes i'r prawf gael ei chwblhau â chanlyniad negatif. Mae'n bosibl y bydd rhai eithriadau yn gymwys.

Mae'r llythyr hwn yn cael ei anfon er gwybodaeth er mwyn eich atgoffa o'r gofyniad cyfreithiol i gynnal profion ar ôl symud ar anifeiliaid buchol penodol. Mae methu â chwblhau prawf ar ôl symud pan fo'n ofynnol yn drosedd o dan y Gorchymyn TB a gallai arwain at atgyfeiriad at yr Awdurdod Lleol (ALI).

Ni fydd unrhyw fethiant ar ein rhan i hysbysu rhywun am y gofyniad hwn neu fethiant i ddarparu gwybodaeth gywir a/neu gyflawn (e.e. nifer yr anifeiliaid) yn rhyddhau ceidwad buches o'i rwymedigaethau cyfreithiol.

Os ydych eisoes wedi cwblhau'r profion ar ôl symud angenrheidiol ar gyfer yr anifeiliaid buchol a nodir yn yr Atodiad, nid oes angen cymryd camau pellach.

Mae APHA yn un o Asiantaethau Gweithredol Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig ac mae hefyd yn gweithio ar ran Llywodraeth yr Alban, Llywodraeth Cymru a'r Asiantaeth Safonau Bwyd i ddiogelu iechyd anifeiliaid a phlanhigion er budd pobl, yr amgylchedd a'r economi.

Ceir rhagor o wybodaeth am brofion ar ôl symud ar wefan Llywodraeth Cymru:
www.gov.wales/bovinetb.

Os ydych yn credu bod problem gyda'r wybodaeth am symudiadau, ffoniwch Wasanaeth Symud Gwartheg Prydain ar 0345 050 3456.

Yn gywir

Tîm Cydymffurfiaeth TB APHA

Mae APHA yn un o Asiantaethau Gweithredol Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig ac mae hefyd yn gweithio ar ran Llywodraeth yr Alban, Llywodraeth Cymru a'r Asiantaeth Safonau Bwyd i ddiogelu iechyd anifeiliaid a phlanhigion er budd pobl, yr amgylchedd a'r economi.

TR455(W)(Cymraeg) (Diw. 02/24)

Canllawiau

Taflen Grynhoi Profion ar ôl Symud

Beth sydd angen i mi ei wneud?

Pan fyddwch yn symud anifeiliaid buchol (gwartheg, byfflos dŵr neu fuail) i'ch safle, rhaid i chi ystyried a oes angen cynnal profion TB ar ôl symud arnynt.

Mae angen cynnal profion ar ôl symud statudol yng Nghymru a Lloegr o dan yr amgylchiadau canlynol:

Anifeiliaid buchol sy'n cael eu symud i:	O:
Ardal Risg Isel yn Lloegr	Ardal Risg Uchel ac Ardal Ymylol yn Lloegr
	Cymru
Rhannau o'r Ardal Ymylol yn Lloegr sy'n destun profion gwyliadwriaeth blynyddol	Ardal Risg Uchel a rhannau o'r Ardal Ymylol yn Lloegr sy'n destun profion bob chew mis
	Cymru
Ardal TB Isel yng Nghymru	Ardaloedd TB Uchel a Chanolradd yng Nghymru
	Ardal Risg Uchel ac Ardal Ymylol yn Lloegr
Ardaloedd TB Canolradd yng Nghymru	Ardaloedd TB Uchel yng Nghymru
	Ardal Risg Uchel yn Lloegr

- rhaid i geidwad y fuches sy'n derbyn yr anifeiliaid buchol drefnu i brawf croen ar ôl symud gael ei gynnal arnynt gan filfeddyg cymeradwy neu brofwr twbercwlin cymeradwy a thalu am y prawf hwnnw.
- rhaid i'r prawf ar ôl symud gael ei gynnal rhwng 60 a 120 diwrnod ar ôl y dyddiad cyrraedd ar y safle derbyn, oni bai bod y fuches neu'r symudiad yn bodloni unrhyw rai o'r eithriadau a restrir isod. **Mae peidio â gwneud hyn yn drosedd o dan y Gorchymyn TB perthnasol uchod**
- bydd profion gwyliadwriaeth TB rheolaidd yn cyfrif fel profion ar ôl symud am 60 diwrnod ar gyfer anifeiliaid a gynhwysir yn y prawf hwnnw os caiff ei gynnal o fewn y terfyn amser cywir
- cewch gopi o siartiau pob prawf TB ar ôl symud negatiff y bydd yn rhaid i chi eu cadw fel tystiolaeth bod yr anifeiliaid yn eich buches wedi cael eu profi
- os byddwch yn symud anifeiliaid heb eu profi ar ôl symud fe'ch cynghorir i gadw tystiolaeth o'r eithriad
- dylech sicrhau bod profion ar ôl symud wedi'u cynnal ar anifeiliaid buchol a symudir ymlaen o fuchesi yn yr Ardal Risg Isel neu'r rhannau o'r Ardal Ymylol yn Lloegr sy'n destun profion gwyliadwriaeth blynyddol, neu'r Ardal TB Isel neu'r Ardaloedd TB Isel neu Ganolradd yng Nghymru a ddaeth yn wreiddiol o'r tu allan i'r ardaloedd hyn. Dylech ofyn am gael gweld copi o'r dystiolaeth o brawf
- os byddwch yn derbyn anifeiliaid buchol na chawsant eu profi ar ôl eu symud, dylech ynysu'r anifeiliaid buchol ar unwaith, trefnu i brawf TB gael ei gynnal o leiaf 60 diwrnod ar ôl i'r anifeiliaid buchol gyrraedd, a thalu am y prawf hwnnw, a hysbysu APHA. Caiff yr anifeiliaid eu rhoi o dan gyfyngiadau symud nes iddynt gael prawf croen TB â chanlyniadau negatiff.

Pa anifeiliaid buchol neu fath o symudiadau sydd wedi'u heithrio rhag profion ar ôl symud?

- anifeiliaid buchol sy'n cael eu symud o fewn 120 diwrnod iddynt gyrraedd y safle derbyn
- anifeiliaid buchol sy'n cael eu symud er mwyn cael triniaeth filfeddygol yn unig ar yr amod eu bod yn cael eu dychwelyd yn uniongyrchol i'w safle gwreiddiol ar ôl iddynt gael eu trin, neu'n cael eu lladd neu'n mynd yn uniongyrchol i gael eu lladd
- anifeiliaid buchol sy'n cael eu symud i sioe amaethyddol yn yr Ardal Risg Isel neu'r

Mae APHA yn un o Asiantaethau Gweithredol Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig ac mae hefyd yn gweithio ar ran Llywodraeth yr Alban, Llywodraeth Cymru a'r Asiantaeth Safonau Bwyd i ddiogelu iechyd anifeiliaid a phlanhigion er budd pobl, yr amgylchedd a'r economi.

rhannau o'r Ardal Ymylol yn Lloegr sy'n destun profion gwyliadwriaeth blynyddol, neu'r Ardaloedd TB Isel neu Ganolradd yng Nghymru, ar yr amod:

- nad yw'r symudiad yn cynnwys aros mwy na 24 awr neu fod yr anifeiliaid yn cael eu cadw ar faes y sioe
- eu bod yn cael eu dychwelyd yn uniongyrchol i'w safle gwreiddiol ar ôl y sioe, neu'n cael eu lladd neu'n mynd yn uniongyrchol i gael eu lladd ar ôl y sioe
- anifeiliaid buchol sy'n cael eu symud yn uniongyrchol i un o'r canlynol yn yr Ardal Risg Isel neu'r rhannau o'r Ardal Ymylol yn Lloegr sy'n destun profion gwyliadwriaeth blynyddol, neu'r Ardaloedd TB Isel neu Ganolradd yng Nghymru:
  - marchnad y bydd pob anifail yn mynd oddi yno i gael ei ladd,
  - marchnad eithriedig
  - canolfan gasglu gymeradwy,
  - uned besgi drwyddedig
  - uned besgi gymeradwy
  - uned besgi eithriedig (Lloegr yn unig)
- anifeiliaid buchol sy'n cael eu symud o fuches sydd wedi'i hachredu o dan raglen CHECS bTB ac wedi'i hardystio fel lefel risg 10 (Cymru yn unig)
- anifeiliaid buchol sy'n cael eu symud o sioe amaethyddol nad yw wedi'i heithrio i uned gwarantfîn ardystiedig o dan drwyddedd gyffredinol (Cymru yn unig).
- anifeiliaid buchol sy'n cael eu symud o dan awdurdod trwyddedd symud a roddwyd gan arolygydd
- unrhyw symudiad a gymeradwyir gan Weinidogion Cymru (Cymru yn unig)

Pa fath o symudiadau anifeiliaid buchol y mae'n ofynnol iddynt gael profion ar ôl symud a ganiateir cyn i'r prawf gael ei gwblhau â chanlyniadau negatïf?

- symudiadau uniongyrchol (neu drwy grynhoad lladd neu farchnad) I gael eu lladd,
- symudiadau i uned besgi drwyddedig (Lloegr yn unig), uned besgi gymeradwy neu uned besgi eithriedig (Lloegr yn unig)
- symudiadau o sioeau amaethyddol and ydynt wedi'u heithrio i unedau cwarantfîn ardystiedig o dan drwyddedd gyffredinol (Cymru yn unig), neu
- symudiadau a wneir o dan awdurdod trwyddedd symud a roddwyd gan arolygydd.

I gael rhagor o wybodaeth gyffredinol am brofion cyn symud neu brofion ar ôl symud, darllenwch y canllawiau ar TB Buchol: profion cyn symud ac ar ôl symud ym Mhrydain Fawr yn GOV.UK neu cysylltwch ag APHA.

Atodiad – Tagiau Clust